

بود که شهید آیت الله رئیسی نیز به آن دعوت شده بودند. قبل از فرمایشات ایشان بنده به عنوان وزیر علوم، تحقیقات و فناوری صحبت مختصری کردم. یکی از نکات بنده این بود که ما می‌خواهیم آموزش‌های دانشگاهی مهارت محور باشد، ولی ابزارش را نداریم. آموزش‌های وزارت بهداشت در دانشگاه‌های علوم پزشکی مهارت محور است، زیرا مراکز درمانی و بیمارستان‌ها را در اختیار خود این وزارتخانه است. استاد و دانشجو هر دو به بالین بیمار می‌روند و دانشجویها پروسه درمان، عمل‌های جراحی و... را از نزدیک مشاهده می‌کنند. ولی بنده به عنوان وزیر علوم بسترهای لازم را از وزارت صمت، وزارت نفت، راه و شهرسازی و سایر وزارتخانه‌ها در اختیار ندارم. این وزارتخانه‌ها باید دانشجویان ما را برای مهارت‌آموزی و کارورزی و کاربینی ببیازند، امکانات رفاهی برایشان فراهم کنند و خلاصه این دانشجویها را به نحوی تحویل بگیرند، اما من چنین اختیاراتی ندارم.

شهید آیت الله رئیسی بعد از این صحبت‌ها در خلال فرمایشات‌شان تأکید کردند که صحبت‌های وزیر باید عملیاتی شود. خوشبختانه با همین هدف در برنامه توسعه هفتم حکمی را قید کردیم که در راستای مهارت‌محور کردن آموزش‌های دانشگاهی، وزارت علوم و وزارت بهداشت باید با همکاری یکدیگر دستورالعملی را تهیه کنند که به تصویب هیئت دولت برسد و سپس آموزش‌های دانشگاهی بر اساس آن به سمت مهارت‌محور شدن پیش برود.

• اشتغال نخبگان همواره جزو دغدغه‌های مسئولین، به‌ویژه شهید آیت الله رئیسی بوده است. جهش تولیدات دانش بنیان نیز در همین راستا و به‌عنوان کلید حل بسیاری از مشکلات اقتصادی کشور مطرح می‌شود. دولت سیزدهم در این زمینه چه نقش و اقداماتی را ایفا کرده است؟ می‌توانید درباره برنامه‌ها و دستاوردهای دولت در زمینه اشتغال نخبگان و تولیدات دانش بنیان توضیح دهید؟

بنده با توجه به مطالعاتی که داشتم، یکی از ضعف‌های وزارت علوم را عدم وجود معاونت فناوری و نوآوری و صندوق عالی تحقیقات و فناوری می‌دانستم. این دو مسئله اولویت‌های بنده بود که بلافاصله پس از انتصاب بنده به عنوان وزیر علوم با همکاری سازمان امور اداری استخدامی کشور و شورای عالی انقلاب فرهنگی، هر دو مورد تأسیس شد و مقرر شد ۶۰ درصد از اعتبارات دولتی به این صندوق تزریق و صرف تحقیقات پژوهشی مورد قرارداد بین دانشگاه‌ها و شرکت‌ها شود.

تا قبل از دولت سیزدهم پارک‌های علم و فناوری و مراکز رشد ذیل معاونت پژوهشی بود که آن هم به دلیل گستردگی نمی‌توانست اینها را به خوبی مدیریت کند، ولی خوشبختانه با تأسیس معاونت فناوری و نوآوری در وزارت علوم پارک‌های علم و فناوری و مراکز رشد که هسته‌های فناور، شرکت‌های دانش بنیان را شامل می‌شوند تحت مدیریت منسجم‌تری قرار گرفتند و در طی ۳۲ ماهی که از دولت مردمی سیزدهم گذشت، بیش از ۷۰ هزار شغل در شرکت‌های دانش بنیان مستقر در پارک‌های علم و فناوری ایجاد شده است. ایجاد شغل برای فردی که از سطح بالایی از دانش برخوردار است، سرمایه‌گذاری بسیار سنگین‌تری را می‌طلبد، ولی شهید آیت الله رئیسی همواره تأکید داشتند که برای اشتغال نخبگان و دانش‌آموختگان ارشد و دکترا از طریق توسعه شرکت‌های دانش بنیان شغل ایجاد کنید. ایشان تقریباً هر ماه یک جلسه را به جامعه دانشگاهیان کشور اختصاص می‌داد که یا تقدیر از اساتید نمونه بود یا جلسه با دانشمندان برتر و یا دانشجویان.

شورای عالی علوم، تحقیقات و فناوری (عتف) یازده سال بود که تشکیل نشده بود، ولی در طول دولت ایشان دو جلسه تشکیل و مصوبات بسیار خوبی تنظیم شد. یکی از این مصوبات آیین‌نامه پژوهشگران مستقل بود. تاکنون افرادی که دارای مدرک کارشناسی ارشد یا دکتری بودند، ولی کارمند دولت نبودند، برای کار پژوهشی مشکل داشتند، ولی الان با این مصوبه یک خانم خانه‌دار تحصیل کرده هم می‌تواند به عنوان یک پژوهشگر مستقل طرح پژوهشی بگیرد و مسئله بیمه و مالیاتش هم حل شده است. از دیگر مصوبات این شورا برای دانشمندان یک درصد بین‌المللی و ملی است که طبق آن هر سال به چهار دانشجوی دکتری و چهار دانشجوی ارشد سرانه پژوهشی داده شود. در قانون بودجه سال ۱۴۰۳ هم یک ردیف ویژه برای این مصوبه اختصاص داده شده است.

• شهید آیت الله رئیسی از زمانی که رئیس جمهور شدند، تا زمان شهادت‌شان در زمینه حل مسائل معیشتی دانشگاهیان، چه اقداماتی انجام دادند؟ ایشان چگونه به بهبود شرایط مالی و زندگی دانشجویان می‌پرداختند؟

ما در طی این مدت تلاش کردیم تا جایی که امکان دارد نسبت به این مشکلات توجه کنیم، ولی گاهی با کم‌مهری‌هایی هم مواجه بودیم. به عنوان مثال طبق قانون بایستی فوق‌العاده ویژه یاوران علمی وزارت علوم به تصویب می‌رسید.

از دولت سیزدهم به بعد کارکنان وزارت علوم

«یاوران علمی» لقب گرفته‌اند، چون این قشر کمک‌کار هیئت علمی هستند و در دانشگاه‌ها نقش تربیتی دارند. این فوق‌العاده ویژه برای همه وزارتخانه‌ها تصویب شد، ولی برای وزارت علوم، تحقیقات و فناوری هنوز مصوب نشده و ما پیگیر موضوع هستیم. حتی ما اعلام کردیم که حاضریم این اعتبار از محل درآمد اختصاصی خود دانشگاه‌ها تأمین شود که سازمان امور اداری استخدامی کشور قبول کرد و امیدوارم در بودجه سال ۱۴۰۳ لحاظ شود. در خصوص مسکن هم در تلاش هستیم تا از طریق قانون جهش مسکن و با استفاده از زمین‌های اطراف پردیس مشکل مسکن اعضای هیئت علمی و یاوران علمی را حل کنیم. پایه‌های تشویقی را برای اعضای هیئت علمی از ۶ به ۶۰ تا رساندیم و برای یاوران علمی هم مصوب کرده‌ایم که ابلاغ خواهد شد.

• در طول ۳۲ ماه خدمت شهید آیت الله رئیسی آیا مسئله‌ای وجود داشته که بابت آن ایشان به شما تذکر جدی داده باشند؟

من دو بار از ایشان تذکر جدی گرفتم. یک بار مربوط به بازگشایی دانشگاه‌ها پس از فروکش کردن همه‌گیری کرونا بود. ولی پس از دو سال و نیم کرونا که دانشگاه‌ها به صورت مجازی برگزار می‌شد بسیاری از خوابگاه‌های خودگردان خصوصی تغییر کاربری داده بودند و مشکلاتی بر سر راه این مسئله وجود داشت. به همین دلیل من تصمیم داشتم که این بازگشایی به شکل تدریجی انجام شود و مصاحبه‌ای هم در این زمینه انجام داده بودم، ولی ایشان در هیئت دولت تذکر جدی به بنده دادند و گفتند می‌روی دوباره مصاحبه می‌کنی و حرفت را پس می‌گیری. آموزش تحت هر شرایطی دوباره باید از سر گرفته شود. با آموزش مجازی بچه‌های مردم و سطح علمی کشور دارد آسیب می‌بیند. بنابراین در اولین فرصت بازگشایی مجدد دانشگاه‌ها باید از سر گرفته شود و اگر هم مشکلی هست، من کمکت می‌کنم که حل شود. ولی نباید به شکل تدریجی انجام شود.

تذکر دوم هم راجع به گزارشی بود که مرتب در فضای مجازی تحت عنوان اخراج اساتید منتشر می‌شد. در آن مقطع بنده در سفر یزد بودم. ایشان تماس گرفتند و با جدیت گفتند: «سریع می‌آیی تهران و این موضوع را پیگیری می‌کنی و توضیح می‌دهی. برو بررسی کن که خدای ناکرده حق کسی ضایع نشود و اگر شده، حتماً جبران شود.» من هم به دنبال دستور ایشان سفرم را نیمه‌تمام گذاشتم و برگشتم و کار را پیگیری کردم. ایشان در خصوص عدالت و حق الناس به شدت حساس بودند.

من دو بار از ایشان تذکر جدی گرفتم. یک بار مربوط به بازگشایی دانشگاه‌ها پس از فروکش کردن همه‌گیری کرونا بود. ولی پس از دو سال و نیم کرونا که دانشگاه‌ها به صورت مجازی برگزار می‌شد بسیاری از خوابگاه‌های خودگردان خصوصی تغییر کاربری داده بودند و مشکلاتی بر سر راه این مسئله وجود داشت. به همین دلیل من تصمیم داشتم که این بازگشایی به شکل تدریجی انجام شود و مصاحبه‌ای هم در این زمینه انجام داده بودم، ولی ایشان در هیئت دولت تذکر جدی به بنده دادند و گفتند می‌روی دوباره مصاحبه می‌کنی و حرفت را پس می‌گیری.

رئیس‌عزیز

ویژه‌نامه چهلین روز عروج شهدای خدمت